

نگاهی به نظرات و بیانیه‌های برخی سیاسیون حول محور جمهوریت نظام اسلامی؛

مناقشهٔ جمهور

حسام‌الدین اسلاملو

در دوران پس‌اعترافات از داخل کشور صدای سه طیف سیاسی به‌طور کلی به گوش می‌رسد. سه طیفی که محل نزاع هر سه‌شان نوع برخورد با اصل جمهوریت نظام، تفسیر آن و چگونگی اجرای آن یا کنار گذاردنش است. تا همچنان جمهوری اسلامی هم به‌نوعی تضاد همیشگی میان دو مفهوم و اصل متناقض پنداشته شود و هم سنتزی میان آن‌ها نباشد.

بازگشت به آرای عمومی و همه‌پرسی

طی سف اول را امروز در داخل کسانی نمایندگی می‌کنند که با مثل میرحسین موسوی در حصر هستند و یا مثل تاجزاده‌فائزه‌هاشمی در زندان. با اینکه پیش از این نیز بسیاری از مخالفان جمهوری اسلامی از همان آغاز جانب بعد جمهوریت را گرفته و جمهوری اسلامی را مفهومی متناقض می‌دانستند اما این روزها این نظریه نه تنها میان مخالفان همیشگی نظام حاکم که حتی میان هم‌راهان دیرروز جمهوری اسلامی نیز حمایتی یافته و پس از ۹۶ و سر داده شدن شعارهایی مبنی بر عبور مردم معترض از اصلاح‌طلب و اصولگرا، این موضع تقویت شده است. موضعی که در بیانیه اخیر میرحسین موسوی و حمایتش نیز بازتاب داشت و در مطالبه‌ی همه‌پرسی متجلی شد.

روزنامه دولت هم بی‌کار ننشست. «ایران» به نخست‌وزیر دوران جنگ حمله کرد و نوشت: موسوی که پرونده سپاه «شورش علیه جمهوریت» در فتنه ۸۸ را در کارنامه خود دارد، همچنین مدعی شد باید به آراء و نظر مردم بازگشت و طی یک همه‌پرسی، تغییر قانون اساسی یا تدوین قانون اساسی جدید را در دستور کار کشور قرار داد.

مقام بحرینی:

به ایران اعتماد نداریم

فرمانده کل نیروهای مسلح بحرین گفت که کشورش به ایران اعتماد ندارد. به گزارش ایسنا از الخلیج آنلاین، خلیفه بن احمد آل خلیفه، در بخشی از اظهارات خود در پاسخ به سئوالی در مورد ایران مدعی شد که با توجه به تهدیدات و اقدامات تروریستی که ایران علیه کشورهای خلیج (فارس) اتخاذ می‌کند، ما به این کشور اعتماد نداریم. فرمانده کل نیروهای مسلح بحرین در ادامه تأکید کرد که آن چه سیاست‌های خصمانه و ایجاد بی‌ثباتی و ناامنی در منطقه از سوی ایران خواند، باید متوقف شود. وی مدعی شد که کشورهای عضو شورای همکاری خلیج (فارس) توانایی تعامل با ایران را با ابزارهای مختلف را دارند و ما برای تمام گزینه‌ها آمادگی داریم. این مقام بحرینی با اشاره به ایجاد مقر فرماندهی نظامی مشترک برای کشورهای عضو شورای همکاری خلیج فارس و هماهنگی این کشورها در سطح نظامی مدعی شد که انصارالله یمن برنامه‌های

روز گذشته رسانه‌ها از قول محمد رضا باهنر، نایب رئیس سابق مجلس و عضو کنونی مجمع تشخیص مصلحت نظام سه پیشنهاد مطرح کردند که نمودی از اندیشه‌ی سازگاری جمهوریت و اسلامیت بود. باهنر برای حل مسائل کنونی کشور توصیه به مدین دوباره به‌طور انتخابات کرد و گفت: امام (ره) رقابت سیاسی را در درون نظام به رسمیت می‌شناخت (ولی امروز) عده‌ای به اسم خالص کردن کشور، معاندپروری می‌کنند. او از اینکه برخی تصور می‌کنند در کشور نباید رقابت سیاسی باشد، انتقاد کرد: امام (ره) رقابت سیاسی در درون نظام را کاملاً به رسمیت شناخت و قبول کرد. بر خلاف نظر بعضی دوستان که فکر نظام را باید یک‌دست کرد و رقابت سیاسی نباید باشد.

باهنر به بی‌رومنی شدن آخرین انتخابات به دلیل نبود رقابت واقعی اشاره کرد و تأثیر آن را بر بروز اعتراضات وسیع و عمیق و دامنه دار و طولانی مستقیم دانست و این میان قوت مهسا امینی در بازداشت گشت ارشاد را تنها یک جرعه خواند.

این عضو مجمع تشخیص مصلحت نظام، کاهش مشارکت مردمی در انتخابات را یک اقبال اجتماعی برای نظام دانست که نتیجه‌ی آن انسجامی سابقه علیه ایران در نظام بین‌الملل شد. او بر واقعی شدن کرسی‌های آزاداندیشی به عنوان مطالبه‌ی رهبری تأکید کرد و از لزوم بسته‌نبودن راه گفتگو فرزند.

اشاره به باهنر به تندروی‌های امثال موسوی خویینی‌ها و جریان چپ اسلامی در دهه ۶۰ به مطالبه‌ی امروز وی رنگ و بویی از حکومت قانون و مشروط شدن قدرت غیر پاسخگو را می‌دهد اما به نظر می‌آید ترجیح باهنر استفاده از لفظ «جمهوری دوم» به جای «مشروطه دوم» باشد، گرچه

پیشنهادها بیش پیرامون رقابت‌پذیری، لزوم تحزب و قرار گرفتن مجلس در جایگاه واقعی خودش همه‌بیشتر نوعی مشروطه‌خواهی است.

باهنر در عین اینکه از کاربرد لفظ مشروطه پرهیز کرده، عامدانه و به منظور تیز کردن شاخک‌ها و برانگیختن حساسیت‌ها از جمهوری دوم دم می‌زند و بلافاصله پس از طرح آن با کنایه به جنس رای و نوع پیروزی رئیس گفته است: فرض کنیم چون باهنر می‌خواهد رأی بیاورد، رقابتش را حذف کنیم... امام رقابت سیاسی در درون نظام را کاملاً به رسمیت شناخت و تعریف و قبول کرد. بر خلاف نظر بعضی از دوستان ما که الان دارند اشتباه می‌کنند و فکر می‌کنند در کشور نباید رقابت سیاسی باشد.

امام، دنبال «دموکراسی» نبود در واکنش به سخنان باهنر عبدالله گنجی، عضو شورای اطلاع‌رسانی دولت در یادداشت «چرا ایرانیان انقلاب کردند؟» در روزنامه جوان نوشت: شاید امثال مرحوم مهندس بازرگان یا ملی‌گراها دنبال توسعه سیاسی یا خواستار اصلاح نظام پهلوی بودند، اما خط امام این نبود و فر فراندوم ۱۲

نخست‌وزیر مورد حمایت امام بیانیه می‌دهد

خبرگزاری فارس نوشت: نخست‌وزیر ایران در بیانیه‌ای اعلام کرد که دولت در پی اجرای اصلاحات اساسی است. او تأکید کرد که دولت در پی اجرای اصلاحات اساسی است و تأکید کرد که دولت در پی اجرای اصلاحات اساسی است. او تأکید کرد که دولت در پی اجرای اصلاحات اساسی است.

امثال سیدحسن مدرس در نزاع مابین نوع مشروطه پارلمانی و غوغای جمهوری خواهی طرف پادشاهی مشروطه را گرفتند و آن را به اسلام نزدیک‌تر دانستند تا رسیدیم به انقلاب سال ۵۷ که دیگر جمهوریت با اسلامیت در تضاد دانسته نشد و حتا لازم و ملزوم هم شد گرچه هنوز دو جریان در دو طرف این طیف چنین نظری نداشته و ندارند.

ولسی حامیان دولت در جبهه پایداری این روزها همان صدای مشروعه را نمایندگی می‌کنند. یعنی جنبان اسلامیت را گرفته و در عمل دنبال کم‌رنگ شدن اصالت داشت بعد جمهوریت هستند. دعوی که جدید نیست و به نوعی یادآوری آرای مرحوم مصباح یزدی توسط شاگردان و پیروانش است. اصولگرایان تندروتر نه تنها راندن همین فرمان را به شدت تجویز می‌کنند که حتی بیشتر از پیش باریشه‌های مردمی جمهوری اسلامی مشکل ماهوی پیدا کرده و گاه منکر اصل جمهوری می‌شوند. حرف‌هایی که در میان یادداشت‌های عبدالله گنجی یا مصاحبه‌های کوشکی می‌توان رد آن را زد.

فروردین هم نشان داد که کمونیست‌ها، ملی‌گراها، غرغراها، لیبرال‌ها... کمتر از ۲ درصد هستند و کفه ترازوی امام مطلقاً سنگین است؛ بنابراین امام هم به آزادی غربی حمله می‌کرد، هم بر اسلام تأکید می‌کرد.

به اعتقاد گنجی: «امام نه اهل قدرت عرفی بود، نه معتقد به دموکراسی؛ و نه نظامی جز نظام دینی را شایسته حکومت بر بشر می‌دانست.»

گرچه گنجی متوجه این تضاد دیدگاهی خود نیست که وقتی کفه ترازوی امام مطلقاً سنگین بود، چه لزومی داشت بر خلاف اعتقاد قلبی خود نظریه جمهوری اسلامی را طرح کند و بازرگان را به نخست‌وزیر دولت موقت بگمارد؟

امام، دنبال «دموکراسی» نبود

در واکنش به سخنان باهنر عبدالله گنجی، عضو شورای اطلاع‌رسانی دولت در یادداشت «چرا ایرانیان انقلاب کردند؟» در روزنامه جوان نوشت: شاید امثال مرحوم مهندس بازرگان یا ملی‌گراها دنبال توسعه سیاسی یا خواستار اصلاح نظام پهلوی بودند، اما خط امام این نبود و فر فراندوم ۱۲

خاتمی:

مردم از نظام حاکم و جریان اصلاح طلبی نومید شده‌اند

رئیس جمهوری سابق ایران و رهبر جریان اصلاحات از ناامیدی مردم از نظام حاکم و جریان اصلاح طلبی نوشته است. محمد خاتمی، در پیامی به مناسبت ۴۴مین سالگرد انقلاب اسلامی نوشت: «اصلاح طلبی به شیوه و روال تجربه شده اگر نگویم ممتنع شده است، دست کم به صخره ستر بن بست بر خورد کرده است و مردم هم حق دارند از آن مثل خود نظام حاکم نومید شوند.» او «اصلاح خود» هم در ساختار و هم رویکرد و هم رفتار را «کم هزینه‌ترین» و پرفایده‌ترین راه بر طرفت از بحران دانست. خاتمی با تأکید بر ضرورت توجه به خواست مردم برای تغییر گفت: «هی توان سیاه بلندی از پیشنهادها و اصلاحی را ارائه داد، اما آنچه موجب تردید است اینکه نشانه‌ای از تمایل حاکمیت به اصلاح و پرهیز از اشتباهات گذشته و حال مشاهده نمی‌شود.» او درباره شرایط کنونی ایران نوشت: «آنچه امروز آشکار است، ناراضی گسترده است و اشتباه

خاتمی:

مردم از نظام حاکم و جریان اصلاح طلبی نومید شده‌اند

رئیس جمهوری سابق ایران و رهبر جریان اصلاحات از ناامیدی مردم از نظام حاکم و جریان اصلاح طلبی نوشته است. محمد خاتمی، در پیامی به مناسبت ۴۴مین سالگرد انقلاب اسلامی نوشت: «اصلاح طلبی به شیوه و روال تجربه شده اگر نگویم ممتنع شده است، دست کم به صخره ستر بن بست بر خورد کرده است و مردم هم حق دارند از آن مثل خود نظام حاکم نومید شوند.» او «اصلاح خود» هم در ساختار و هم رویکرد و هم رفتار را «کم هزینه‌ترین» و پرفایده‌ترین راه بر طرفت از بحران دانست. خاتمی با تأکید بر ضرورت توجه به خواست مردم برای تغییر گفت: «هی توان سیاه بلندی از پیشنهادها و اصلاحی را ارائه داد، اما آنچه موجب تردید است اینکه نشانه‌ای از تمایل حاکمیت به اصلاح و پرهیز از اشتباهات گذشته و حال مشاهده نمی‌شود.» او درباره شرایط کنونی ایران نوشت: «آنچه امروز آشکار است، ناراضی گسترده است و اشتباه

باهنر در عین اینکه از کار برد لفظ مشروطه پرهیز می‌کند، عامدانه و به منظور تیز کردن شاخک‌ها و برانگیختن حساسیت‌ها از جمهوری دوم دم می‌زند و بلافاصله پس از طرح آن با کنایه به جنس رای و نوع پیروزی رئیس می‌گوید: فرض کنیم چون باهنر می‌خواهد رأی بیاورد، رقابتش را حذف کنیم

احمدی نژاد توسط بسیج دانشجویی در برخی دانشگاه‌ها و در بازسازی در دیوار خانه‌ی نمادین علی (ع) و فاطمه (س) دیوار نویسی می‌شد. در خانه‌ای که در روایات دینی شیعه به دستور حاکم بعد از پیامبر شکسته شد چون صاحبش بیعت نکرده بود. به نوعی خداین جریان هائیز متوجه تناقضی که اقتباس امروزی‌شان از این روایت ایجاد می‌کند نیستند! تعدادی از صحابی خاص با در گذشت پیامبر، بسدن جو یا شدن نظر دیگر صحابی عام و خاص، رای به جانشینی پدرزن پیامبر دادند. (اریستوکراسی) داماد پیامبر را که مخالف این روند بود به خاطر ابراز نظرش ابتدا بازداشت و سپس خانه‌شکین کردند. (نقض آزادی بیان و اعمال استبداد)

به مجرد اینکه پس از چندین سال فضا تا حدودی باز شد، مردم زیادی برای تظلم خواهی در خانه‌ی علی (ع) گرد آمدند و او را خواستند حاکم شود. با اینکه حکومت به گفته‌ی علی از آب بیینی بزی برای ایشان کمتر بود اما چون با اجماع اکثریت حجت بر وی تمام شده بود، پذیرفت. (دموکراسی)

ملاویه و حامیانش زیر بار این موضوع نرفتند. (ولیکاشی) بنابراین حتا روایت دینی شیعه نیز با جمله بنیانگذار جمهوری اسلامی نه تنها تضادی ندارد که حتی مهر تایید و اعتبار بخشی و اهمیت نظر مردم در تصمیمات کشور به حساب می‌آید.

اعتراضات نتیجه کم‌رنگ شدن مشارکت سیاسی است

باین وجود برخی تحلیلگران، فعالان سیاسی اصلاح طلب و حتی اصولگرایان که به بازگشت انتخاباتی با حداقلی از شکل رقابت میان طیف‌های سیاسی موجود و تأثیر رای و نظر مردم در نوع مدل حکمرانی می‌کنند. بجز باهنر می‌توان از محمدعلی ابطحی، صادق زیباکلام، عباس عبدی، احمد زیدآبادی، مقصود فرستخواه و بسیاری دیگر از فعالان سیاسی و جامعه‌شناسان و تحلیلگران سیاسی نام برد.

از همین رو بی‌جهت نیست که این روزها مردم عادی پس از سلام و احوال پرسی به وعده‌ی اخیر رئیس مجلس کنایه‌ی می‌زنند و او هم می‌پرسند: چه خبر از حکمرانی تو؟!

ایران برای ویرانی منطقه را اجرا می‌کند و باید با قاطعیت با آن‌ها برخورد کرد. وی در ادامه از پیوستن قریب‌الوقوع پیشرفته‌ترین جنگنده‌های جهان به پدافند هوایی بحرین خبر داد. به گزارش ایسنا، اظهارات این مقام بحرینی در حالی است که حسین امیر عبدالهیان، وزیر خارجه ایران اخیراً در نشست مطبوعاتی مشترک با وزیر خارجه قطر گفت که میان ایران و بحرین تبادل پیام از طریق واسطه‌ای در جریان است.

بزرگ نظام حکمرانی کشور این است که جلب رضایت بخش کوچکی از جامعه را که به خود وفادار می‌داند، به قیمت افزایش نارضایتی اکثر جامعه که امید به آینده بهتر را از دست داده. «رهبر جریان اصلاحات تأکید کرد: به صراحت می‌گویم که باید به توقع و خواست ملت تمکین کرد و ملت را فراتر از نسل ما و نسل‌هایی که در انقلاب و حتی اصلاحات حضور داشتند، دانست.